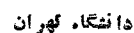

والشكاه ملك بجل، مؤنزال كنانا
مؤسسة مظالم ملابي، شعبه تهران
بابه كاري دال شكاه لهران

کاشف الاسرار

بِإِضْمَارٍ

یا سید محمد پرستش

رِسَالَةُ رُشْدٍ وَسَلْوَكٍ وَخُلُوصٍ إِلَى الشَّيْخِ

الترج

نور الدین عبد الرحمن اسفرانی

بِإِتْمَالٍ

هَرَمَانَ لَيْلِيَّتْ

سلسله دانش ایرانی

۵

زیر نظر

مهدی محقق

استاد دانشگاه تهران

وابسته تحقیقاتی دانشگاه مک گیل

چارلز آدامز

استاد دانشگاه مک گیل

مدیر مؤسسه مطالعات اسلامی

سلسله دانش ایرانی

انتشارات مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل کانادا - مونترال،

شعبه تهران

باهمکاری دانشگاه تهران

زیر نظر: مهدی محقق و چارلز آدامز

۱ - شرح غرر الفرائد معروف به شرح منظومه حکمت سبزواری، قسمت امور عامه و جوهر و عرض بامقدمه فارسی و انگلیسی و فرهنگ اصطلاحات فلسفی، به اهتمام پروفیسور ایزوتسو و دکتر مهدی محقق. (چاپ شده ۱۳۴۸)

۲ - تعلیقه میرزا مهدی آشتیانی بر شرح منظومه حکمت سبزواری، به اهتمام دکتر عبدالجواد فلاطوری و دکتر مهدی محقق و مقدمه انگلیسی پروفیسور ایزوتسو (جلد اول، چاپ شده ۱۳۵۲)

۳ - تعلیقه میرزا مهدی آشتیانی بر شرح منظومه حکمت سبزواری، مقدمه فارسی و فهرست تفصیلی مطالب و تعلیقات، به اهتمام دکتر عبدالجواد فلاطوری و دکتر مهدی محقق (جلد دوم، زیر چاپ)

۴ - مجموعه سخنرانیها و مقاله‌ها در فلسفه و عرفان اسلامی (بزبانهای فارسی عربی و فرانسه و انگلیسی)، به اهتمام دکتر مهدی محقق و دکتر هرمان لندت (چاپ شده ۱۳۵۰)

۵ - کاشف الاسرار نورالدین اسفراینی بانضمام پاسخ به چند پرسش و رساله در روش سلوک و خلوت نشینی، با ترجمه و مقدمه به زبان فرانسه، به اهتمام دکتر هرمان لندت (۱۳۵۸)

۶ - مرموزات اسدی در مزمورات داودی، نجم الدین رازی، به اهتمام دکتر محمد رضا شفیعی کدکنی و مقدمه انگلیسی دکتر هرمان لندت (چاپ شده ۱۳۵۲)

انتشارات

مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل

شعبه تهران

باهمکاری دانشگاه تهران

صندوق پستی ۳۱۴/۱۱۳۳

تعداد ۱۰۰۰ نسخه از این کتاب در چاپخانه دانشگاه تهران چاپ شد

چاپ و ترجمه و اقتباس از این کتاب منوط به اجازه ناظران این سلسله است

قیمت ۱۰۰۰ ریال

مرکز فروش انتشارات زوار و کتابفروشی طهوری

- ۷ - قبسات میرداماد بانضمام شرح حال تفصیلی و خلاصه افکار آن حکیم ، به اهتمام دکتر مهدی محقق و دکتر موسوی بهبهانی و ابراهیم دیباجی و پروفیسور ایزوتسو بامقدمه انگلیسی (جلد اول، متن، چاپ شده ۱۳۵۶)
- ۸ - مجموعه رسائل و مقالات درباره منطق و مباحث الفاظ (بزبانهای فارسی و عربی و فرانسه و انگلیسی) به اهتمام پروفیسور ایزوتسو و دکتر مهدی محقق (چاپ ۱۳۵۳)
- ۹ - مجموعه مقالات به زبانهای فارسی و عربی و انگلیسی و فرانسه و آلمانی به افتخار پروفیسور هانری کرن ، زیر نظر دکتر سید حسین نصر (چاپ شده ۱۳۵۶)
- ۱۰ - ترجمه انگلیسی شرح غرر الفرائد معروف به شرح منظومه حکمت ، قسمت امور عامه و جوهر و عرض ، به وسیله پروفیسور ایزوتسو و دکتر مهدی محقق بامقدمه ای در شرح احوال و آثار آن حکیم (چاپ شده در نیویورک ۱۳۵۶)
- ۱۱ - طرح کلی متافیزیک اسلامی براساس تعلیقه میرزا مهدی آشتیانی بر شرح منظومه حکمت به زبان انگلیسی ، تألیف پروفیسور ایزوتسو (آماده چاپ)
- ۱۲ - قبسات میرداماد (جلد دوم) ، مقدمه فارسی و انگلیسی و فهرست تفصیلی مطالب و تعلیقات و اختلاف نسخ ، به اهتمام پروفیسور ایزوتسو و دکتر مهدی محقق و ابراهیم دیباجی و دکتر موسوی بهبهانی (آماده چاپ)
- ۱۳ - افلاطون فی الاسلام ، مجموعه متون و تحقیقات ، به اهتمام دکتر عبدالرحمن بدوی (چاپ شده ۱۳۵۳)
- ۱۴ - فیلسوف ری محمد بن زکریای رازی ، تألیف دکتر مهدی محقق به پیوست سه مقدمه بزبان فارسی و دو مقاله بزبان انگلیسی (چاپ شده ۱۳۵۲)
- ۱۵ - جام جهان نما ، ترجمه فارسی کتاب التحصیل بهمنیار بن مرزبان ، به اهتمام عبدالله نورانی و محمد تقی دانش پژوه (زیر چاپ)
- ۱۶ - جاویدان خرد ابن مسکویه ، ترجمه تقی الدین محمد شوشتری ، به اهتمام دکتر بهروز ثروتیان با مقدمه بزبان فرانسه از پروفیسور محمد ارکون و ترجمه آن از دکتر رضا داوری (چاپ شده ۱۳۵۵)

- ۱۷ - بیست مقاله در مباحث علمی و فلسفی و کلامی و فرق اسلامی ، از دکتر مهدی محقق ، بامقدمه انگلیسی از پروفیسور ژوزف فان اس و ترجمه آن از استاد احمد آرام (چاپ شده ۱۳۵۵)
- ۱۸ - انوار جلیه ، عبدالله زنوزی ، به اهتمام سید جلال الدین آشتیانی ، با مقدمه انگلیسی از دکتر سید حسین نصر (چاپ شده ۱۳۵۴)
- ۱۹ - الدرّة الفاخرة ، عبدالرحمن جامی ، به پیوست حواشی مولف و شرح عبدالغفور لاری و حکمت عمادیه به اهتمام دکتر نیکولاهیر و دکتر موسوی بهبهانی و ترجمه مقدمه انگلیسی آن از استاد احمد آرام (۱۳۵۸)
- ۲۰ - دیوان اشعار و رسائل اسیری لاهیجی شارح گلشن راز ، به اهتمام دکتر برات زنجانی با مقدمه انگلیسی از خانم نوش آفرین انصاری (چاپ شده ۱۳۵۷)
- ۲۱ - دیوان ناصر خسرو ، (جلد اول، متن بانضمام نسخه بدله) به اهتمام استاد مجتبی مینوی و دکتر مهدی محقق (چاپ شده ۱۳۵۷)
- ۲۲ - شرح فصوص الحکمه منسوب به ابونصر فارابی ، از محمد تقی استرآبادی ، به اهتمام محمد تقی دانش پژوه ، با دو مقاله بزبان فرانسه از خلیل جبر و س. پینس و ترجمه آن دو مقاله از دکتر ابوالقاسم پورحسینی (چاپ شده ۱۳۵۸)
- ۲۳ - رباب نامه ، سلطان ولد پسر مولانا جلال الدین رومی ، به اهتمام دکتر علی سلطانی گرد فرامرزی (نزدیک انتشار)
- ۲۴ - تلخیص المحصل ، خواجه نصیر الدین طوسی بانضمام چند رساله از آن حکیم ، به اهتمام عبدالله نورانی (نزدیک انتشار)
- ۲۵ - شرح فصوص الحکم محی الدین ابن عربی ، به اهتمام دکتر رجبعلی مظلومی و مقدمه انگلیسی از دکتر هرمان لندلت (زیر چاپ)
- ۲۶ - ترجمه شرح بیست و پنج مقدمه ابن میمون از ابو عبدالله محمد بن ابی بکر تبریزی ، به وسیله دکتر سید جعفر سجادی بانضمام متن عربی به تصحیح دکتر حسین اتای (زیر چاپ)

۲۷ - الشامل فی اصول الدین ، امام الحرمین جوینی ، به اهتمام پروفیسور ریچارد فرانک و ترجمه مقدمه آن از دکتر جلال مجتبوی (زیر چاپ)

۲۸ - الامد علی الابد ، ابوالحسن عامری ، به اهتمام پروفیسور اورت روسن و ترجمه مقدمه آن از دکتر جلال مجتبوی (زیر چاپ)

۲۹ - بنیاد حکمت سبزواری ، پروفیسور ایزوتسو ، ترجمه دکتر جلال مجتبوی (زیر چاپ)

۳۰ - معالم الاصول ، شیخ حسن بن شهید ثانی ، با مقدمه فارسی درباره تحویل علم اصول و مقدمه انگلیسی درباره علم معنی شناسی در اسلام ، با اهتمام دکتر مهدی محقق و پروفیسور ایزوتسو (زیر چاپ)

۳۱ - زاد المسافرین ناصر خسرو (متن فارسی) ، با اهتمام پروفیسور ویکنز (آماده چاپ)

۳۲ - زاد المسافرین ناصر خسرو (ترجمه انگلیسی) ، از پروفیسور ویکنز (آماده چاپ)

فهرست مطالب

مقدمه	یک - چهارده
کاشف الاسرار	۱-۶۸
پاسخ به چند پرسش	۶۹-۱۰۷
رساله در روش سلوک و خلوت نشینی	۱۰۹-۱۵۲
فهرست نامه های کسان	۱۵۳-۱۵۴
فهرست جایها	۱۵۵
فهرست احادیث و سخنان بزرگان	۱۵۶-۱۶۲
فهرست اشعار فارسی و عربی	۱۶۳-۱۶۵
فهرست اصطلاحات و ترکیبات و لغات	۱۶۶-۱۹۵
جدول خطا و صواب	۱۹۶

مقدمه

کتاب حاضر بدنبال نشر کتاب « مرشد و مرید » یعنی مکاتبات عبدالرحمن اسفرائینی با علاءالدوله سمنانی که در سال ۱۳۵۱/۱۹۷۲ (تهران / پاریس ، گنجینه نوشته‌های ایرانی جلد ۲۱) به چاپ رسیده تهیه شده است . درحالیکه کتاب پیشین به اسفرائینی از جهت آنکه استاد مرید مشهورش بوده، اختصاص داشته باشد، در عوض اینجا قصد اینست که وی را از طریق گزیده‌ای از چند نوشته که بنظر ما افکار صوفیانه او را بطور کلی منعکس می‌سازد، معرفی کنیم .

الف - نوشته‌های اسفرائینی

نوشته‌های اسفرائینی در اصل از طریق دو نسخه که در زمان حیات مؤلف یا اندکی بعد از آن انجام گرفته برای ما شناخته شده ، این نسخه‌ها در دو مجموعه از نسخه‌های شرقی ۱۲۲۷ (۱) و (۲) لید که تاریخ هر دو ۷۱۷/۱۳۱۷ می‌باشد محفوظ است . مجموعه اول تحت عنوان کتاب المکتوبات است که ما در اینجا آنرا بنام L'makt می‌نامیم در حالیکه مجموعه دومی که در اینجا L'ras علامت گذاشته شده ، توسط گردآورنده دارای عنوانی اینچنین می‌باشد رسائل النور فی شمائل اهل السرور . این آثار کلا شامل ۱۵۰ نوشته اسفرائینی است با اشاره به اینکه رساله‌های بزرگ همچنین قطعات کوچکی متعدد و پراکنده را که غالباً بعنوان « پاسخ » طرح شده و بعضی از آن بجز چند سطر محتوی ندارد هم جزو « نوشته » به حساب آورده شود . اسفرائینی هم به عربی و هم به فارسی می‌نوشت ولی بسیاری از قطعات فارسی مجموعه دوم (L'ras) چیزی جز صورت مختصر شده یک « پاسخ » که بنابر L'makt به عربی